

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 21 de juny del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a tres quarts de sis i tres minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat per al segon semestre del 1934.

Consumeix un torn en la totalitat el senyor Ruiz i Ponseti.

Se suspèn el debat.

Presentació d'un Projecte de Llei sobre unes modificacions en els crèdits per a les despeses de la Generalitat durant el segon semestre del 1934.

El Projecte passa a la Comissió de Finances.

Es reprèn la discussió de Pressupostos.

El senyor Farreres i Duran, de la Comissió, respon al senyor Ruiz i Ponseti.

Al començament del parlament del senyor Farreres ocupa la presidència el senyor Serra i Húnter.

El senyor Ruiz i Ponseti rectifica.

Intervenció del senyor Conseller de Finances.

Ocupa novament la presidència el senyor Casanovas.

Nova rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Per acabada la discussió de totalitat va a procedir-se a la discussió per capítols.

A preç del senyor Farreres, davant la possibilitat que el Projecte de Llei que s'ha llegit impliqui alguna modificació en l'articulat del de Pressupostos, que haurà d'estudiar la Comissió, se suspèn la discussió del dictamen.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Conservació del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya.

Articles 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19. — Són aprovats sense discussió.

Article 20. — Es aprovat en una nova redacció, a proposta del senyor Serra i Húnter.

Articles 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 i 29. — Són aprovats sense discussió.

Resta la Llei pendent de votació definitiva.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit i set minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les sis menys dotze minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Cultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat per al segon semestre del 1934

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Finances.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Després de l'eloqüent intervenció del senyor Conseller de Finances, defensant la totalitat dels Pressupostos presentats a aquest Parlament, la nostra Minoria d'Unió Socialista té interès en fer-hi uns breus comentaris respecte a la totalitat d'aquests pressupostos.

I hem de començar per fer una amistosa censura al dictamen presentat per la Comissió de Pressupostos, dictamen que té tot l'aspecte d'un dictamen provisional i que, en el fons, no diu res més que una sola cosa, que nosaltres creiem que no l'havia de dir; és a dir, que si només diu una cosa i és una cosa que no l'havia de dir, és un dictamen francament indesitjable. Aquest dictamen de la Comissió de Pressupostos, redactat personalment pel president de la Comissió, senyor Coromines, i fet amb les presses pròpies del moment actual, no fa més que glossar un punt que fou la base de tot el debat que hi hagué dintre de la Comissió, i que més que al voltant del Pressupost fou sobre una qüestió de principi, que era una discrepància al voltant d'un article del nostre Estatut Interior. I és, respecte a aquesta qüestió, que el dictamen comença per dir que la majoria de la Comissió ha opinat que la interpretació de l'art. 73 de l'Estatut Interior de Catalunya li imposava aquesta limitació. Nosaltres, abans de passar endavant en la discussió del Pressupost, desitjaríem que el Govern de la Generalitat fixés d'una manera clara i categòrica la seva posició, la interpretació que dóna a aquest art. 73 del nostre Estatut Interior.

(Entra l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura.)

Es evident que els que han llegit amb cura l'article 73 de la nostra Constitució, han vis de seguida que la seva redacció tècnicament era detestable, que aquest art. 73 no se li pot donar una interpretació literal, i és per això que nosaltres demanem una interpretació autèntica al Govern, o de qui correspongui, per a saber en el successiu al que nosaltres ens hem d'atendre respecte a la interpretació d'aquest article.

L'article que comentem comença dient: «No podrà ésser autoritzada la lectura d'esmenes al projecte de Pressupost presentat pel Consell Executiu, que representin augments en les despeses previstes...» etc. La contradicció de llenguatge

està en les dues primeres línies d'aquest article, quan comença dient: «No podrà ésser autoritzada la lectura d'esmenes». En llenguatge parlamentari corrent, s'entén sempre com a lectura d'esmenes les modificacions proposades individualment o col·lectivament per alguns Diputats als dictamens de la Comissió; aquest és el llenguatge que sempre hem vingut usant. I la segona línia d'aquest mateix article diu: «... al projecte de Pressupost presentat pel Consell Executiu.» Aquí mai no se'ns han presentat, ni és pràctica corrent de cap Parlament que es presentin, esmenes, en el Parlament, als projectes del Consell Executiu; les esmenes es presenten només als dictamens de les Comissions parlamentàries. Es per això que nosaltres considerem contradictoris els termes en què està escrit aquest article i que en demanem una interpretació autèntica. Nosaltres, enamorats del règim parlamentari, sempre donem la interpretació més àmplia a favor del Parlament, i la interpretació més àmplia és que aquesta restricció es refereix realment a les esmenes presentades pels Diputats, però mai a les modificacions que s'hi introdueixin dintre de la Comissió de Pressupostos, perquè el nostre President de la Comissió de Pressupostos, el senyor Pere Coromines, quan estàvem discutint el Pressupost va sentar una teoria tan peregrina respecte a aquest punt, una tesi tan extraordinàriament restrictiva, que jo li vaig contestar en nom de la nostra Minoria que si aquella era la tesi certa respecte a la interpretació d'aquest art. 73, nosaltres hi sobràvem completament a la Comissió de Pressupostos, perquè aleshores l'actuació d'aquesta Comissió era una pura comèdia, i em sembla que tots plegats som massa grans per a fer comèdia.

Nosaltres, abans de què el Govern doni la seva interpretació, volem dir ben clar quina és la nostra: que dintre de la Comissió de pressupostos es poden introduir totes aquelles modificacions que la Comissió, per majoria o per unanimitat, consideri convenients. És evident que la Comissió no pot desballestar completament el Pressupost, no pot desnivellar el Pressupost; aquestes són unes obligacions que els parlamentaris les saben tan bé com les pot saber el Consell Executiu. Però des del moment que hi ha una Comissió parlamentària solvent, que hem de suposar que quan és nomenada pel Parlament, el Parlament li atribueix en qüestions pressupostàries la mateixa confiança que li pot atribuir al Consell Executiu, nosaltres considerem, dic, que les modificacions fetes dintre de la Comissió tenen dret a rebre l'honor d'ésser llegides al Parlament. Després podran ésser modificades pel Parlament, podran ésser, inclús, rebutjades pel Consell Executiu, cosa que nosaltres no creiem que passarà, perquè la pràctica corrent és que el Consell Executiu és l'amo de la majoria de la Comissió—deixeu-me parlar en termes breus—i, per consegüent, si aquesta cosa catastròfica no pot passar mai, no sabem per què hi ha d'haver aquest dualisme gairebé tràgic entre la Comissió de pressupostos i el Consell Executiu, veient de tal manera el funcionament de la Comissió, que es limita únicament a expressar en tot moment la seva admiració per l'obra que hagi fet

el Consell Executiu; és gairebé, segons la teoria expressada en nom de la majoria pel senyor Pere Coromines, l'única missió que li correspondria a la Comissió de Pressupostos. I tant s'hi va entusiasmar el senyor Coromines amb aquesta teoria, que en el primer paràgraf del dictamen que avui presenta la Comissió a la Cambra, es diu: «Totes les modificacions estudiades per la Comissió que representen augments de despeses han estat comunicades al Govern de la Generalitat perquè, si les creu acceptables, modifiqui en temps oportú—és molt convenient subratllar això del «temps oportú», perquè dos línies més avall torna a sortir-hi; és a dir, per a expressar aquesta absoluta sotmissió de la Comissió de Pressupostos al Consell Executiu—perquè si les creu acceptables modifiqui en temps oportú el projecte de Pressupostos i doni lloc a un acord complementari d'aquesta Comissió sempre que això pugui fer-se en temps oportú, és a dir, abans de que les partides modificades hagin estat votades pel Parlament». Per tant, i una modificació que la Comissió de Pressupostos la considera indispensable i la tramita al Consell Executiu, si el Consell Executiu no fa el seu dictamen en temps oportú, aleshores el Parlament ha perdut l'oportunitat de dir-hi la seva, sobre aquesta modificació que la Comissió de Pressupostos considerava essencial. Nosaltres, aquesta doctrina tan restrictiva de la potestat del Parlament no la podem acceptar de cap de les maneres. Considerem que el Parlament està extraordinàriament per damunt, en tot moment, en tot el temps—que tots són oportuns per a això—, del Consell Executiu, i, per consegüent, que és el Consell Executiu qui deu sotmissió al Parlament i, principalment i d'una manera ben marcada, en qüestions pressupostàries; precisament en qüestions pressupostàries és quan la sobirania del Parlament ha de deixar sentir tota la seva força.

Sentat aquest punt de vista fonamental respecte a la interpretació de l'Estatut Interior, si que ens hem de permetre uns breus comentaris respecte als que va fer ahir el senyor Conseller de Finances al nostre Pressupost.

En primer lloc hem de qualificar francament de teoria bona la que feia referència a fer un ús limitat de les prorroques del Pressupost, ús limitat que tots sabem que, per les circumstàncies, hem hagut d'arribar a dues prorroques trimestrals. Generalment, a tots els països, quan s'engega el motor de les prorroques trimestrals, almenys funciona durant un any, és a dir, gairebé sempre les prorroques abarquen quatre trimestres. Nosaltres hem tingut la sort de comptar amb un Consell Executiu que després de dues prorroques trimestrals n'ha tingut prou, i hem de felicitar el Consell Executiu per aquest bon acord. La teoria és bona, i desitgem que sigui practicada sempre que això sigui possible.

També és bona la teoria, però potser no tant la pràctica, que expressava ahir el senyor Conseller de Finances respecte al termini de presentació del Pressupost. El senyor Conseller de Finances, usant d'una certa generositat envers el Parlament, ens deia que el Poder Executiu, malgrat de poder interpretar que els dos mesos d'anticipació només fan referència a quan el Pressu-

post és per un any, però que hi hauria qui podria interpretar que quan ha de regir menys d'un any no calen els dos mesos per a l'estudi del Pressupost, s'havia cregut obligat a la presentació del Pressupost amb dos mesos d'anticipació. Nosaltres acceptem la conseqüència, però no acceptem la fórmula dubitativa de plantejar el problema. Considerem que el Pressupost s'ha de presentar sempre amb dos mesos d'anticipació. Que el mateix temps necessita el Parlament per a estudiar un Pressupost que hagi de regir un any, com per a un Pressupost que hagi de regir un sol mes, o un trimestre, perquè les partides són exactament les mateixes, les xifres només són proporcionals al temps que hagi de regir el Pressupost, però dona exactament la mateixa feina estudiar la distribució d'una xifra d'1 milió de pessetes que hagi de durar un any, com una xifra de 250,000 pessetes que hagi de durar un trimestre. És per això que nosaltres creiem que no es pot acceptar cap restricció a aquest termini de dos mesos en què ha d'ésser presentat al Parlament el Pressupost. Jo no tinc memòria, no he anotat la data, no sé si el senyor Conseller de Finances es limità a sentar la teoria dels dos mesos o si realment la presentació ha estat feta en aquest temps. El fet és — potser les deficiències de funcionament del Parlament són superiors a la voluntat del Conseller de Finances — que ens trobem acabant el mes de juny i estem en el debat de totalitat del Pressupost, la qual cosa vol dir que ens veurem obligats a estudiar-lo amb una pressa, amb una celeritat impròpia d'aquests estudis, que han d'ésser molt acurats. És per això que nosaltres demanem que en el successiu el Consell Executiu segueixi sempre la bona teoria sentada ahir pel senyor Conseller de Finances, però que el Parlament, i principalment la seva Comissió de Pressupostos, es faci càrrec que dos mesos és una quantitat de temps extraordinàriament curta, i al dia següent d'haver rebut el Pressupost en comenci l'estudi i procuri donar el dictamen prou aviat per tal que la discussió es pugui fer amb placidesa i arribi a tots els recons del Pressupost, que n'hi ha molts i molt frondosos.

També, i ja que anem per bones teories i males pràctiques, acceptem també com a boníssima la teoria explicada en un cant descentralitzador que ens va fer ahir el senyor Conseller de Finances; encara que no som gaire aficionats a les cantúries, en aquell moment ens va enternir. Realment, nosaltres som descentralitzadors, i el cant era veritablement eloqüent, però és lamentable que la realitat del Pressupost no respongui de cap manera a aquests anhels descentralitzadors, a aquests anhels igualitaris per a tota l'extensió de Catalunya. Trobem diferències grans entre el tracte que dona la Generalitat al seu personal quan es tracta de personal de Barcelona i quan es tracta de personal de les diferents Comissaries, i no hi ha temps, i tècnicament no ens considerem amb forces d'aprofundir en l'estudi i el propòsit d'esmena d'aquestes diferències, però sí que hem de demanar amb tot interès al Consell Executiu i principalment al senyor Conseller de Finances, que no vingui un altre Pressupost amb aquests propòsits descentralit-

zadors tan fallits, si no que els Pressupostos següents responguin a aquesta bona teoria.

També una altra bona teoria, i d'aquesta sí que ens n'hem de felicitar que la pràctica hi respongui d'una manera absoluta, va ésser l'advertència que feia el senyor Conseller de Finances a aquest Parlament, i que nosaltres ens hem permès fer-la ja alguna altra vegada amb anterioritat, respecte als perills de les Caixes Autònomes, i respecte al remei que havia posat el Consell Executiu a un dels serveis traspassats. Em refereixo als serveis d'Indústria, que estant organitzats a l'Estat espanyol en forma de Caixa, no diré ben bé autònoma, perquè això seria contra la Constitució, però semiautònoma, el Consell de la Generalitat ha tingut el bon encert d'organitzar-lo en una forma que depengui exclusivament del Consell; és a dir, la teoria és bona i en aquest cas també ha estat bona la pràctica, i per això nosaltres felicitem el Consell.

I ara permeteu-me que d'una manera potser una mica inconexa, com sempre, però que ara ens hi porta la premura amb què hem rebut les dades que teníem sollicitades, entri en un punt que, com que sé que és una mica delicat, procuraré tractar-lo breument i en la forma més discreta que em sigui possible; em refereixo als sous dels funcionaris modestos de la Generalitat.

Quan es va discutir el primer Pressupost de la Catalunya autònoma, des de la nostra Minoria es va fer la proposta que dintre de la Catalunya autònoma no era lícit, no teníem el dret, nosaltres, de practicar amb el personal els sous de misèria que acostuma a practicar l'Estat espanyol, i vàrem ésser prou modestos en voler parlar de retirar sous de misèria, i ens vàrem clavar de moment en una xifra mínima de 4,000 pessetes, dient que la Generalitat no tenia el dret de donar cap sou inferior a 4,000 pessetes, perquè un ciutadà que treballa i que sigui retribuït — donat el valor actual de la moneda —, amb menys de 4,000 pessetes és un candidat segur a la misèria i, finalment, a la tuberculosi o a qualsevol altra malaltia adquirida per defecte de nutrició. Aleshores ens varen pregar de totes maneres que no féssim qüestió de la nostra proposta, que aquella proposta de doment no era possible incorporar-la al Pressupost, però el Govern que aleshores tenia la responsabilitat de tot el Poder Executiu, ens va prometre, d'una manera gairebé solemnia, que no vindria un altre Pressupost sense haver fet aquesta modificació que nosaltres consideràvem indispensable. Heus aquí una promesa que nosaltres avui no podem reclamar el seu compliment amb massa energia, perquè es tracta de reclamar-la a uns homes diferents dels que llançaren aquella promesa, però nosaltres considerem que el Govern de la Generalitat de Catalunya ha de tenir un esperit de continuïtat suficient perquè allò que prometi un Govern en un moment determinat, sigui complert pels Governs que el succeeixin.

Nosaltres ens vàrem permetre plantejar aquesta qüestió dels sous mínims no inferiors mai a 4,000 pessetes dintre de la Comissió de Pressupostos, i se'ns va pregar aquella vegada que ajornéssim la nostra proposta, dient-nos que era prematura i que hi havien dificultats de caràcter pràc-

tic per a portar-lo a la realitat. I enfront d'aquestes dificultats, que el senyor Conseller de Finances davant de tota la Comissió de Pressupostos va exposar, nosaltres vàrem demanar unes dades; vàrem demanar unes dades, perquè desconexíem la importància real del problema, i aquestes dades no les hem rebut fins avui, minuts abans de començar la nostra intervenció. I d'aquestes dades es dedueix que si la nostra proposta hagués d'ésser aplicada d'una manera literal, és a dir, d'una manera absoluta a tot el personal que depèn avui de la Generalitat de Catalunya, implicaria una xifra d'augment en el Pressupost de més de 5 milions de pessetes, exactament de 5.380,000 pessetes. I, realment, donada la modèstia del nostre Pressupost, aquesta xifra superior a 5 milions de pessetes, ens és avui gairebé prohibitiva; i per això, nosaltres, avui, conscients de la responsabilitat que implicaria demanar una tal reforma en el nostre Pressupost, no ens atreviríem, i menys amb les presses amb que ens veiem obligats a discutir aquest Pressupost, a proposar una reforma d'aquesta naturalesa. Però també ens hem fixat que en aquestes 5.380,000 pessetes sols hi ha una partida grossa, que fa referència al Departament de Governació, a funcionaris que tot just han entrat al servei de la Generalitat; tenen, aquests funcionaris, uns drets adquirits, uns drets que, de moment, la Generalitat, al cap d'un mes o dos o tres mesos d'haver-los incorporat, no té cap deure moral a modificar-los per complet, però jo crec que ho tindrà tot seguit que hagi estudiat la reorganització d'aquests serveis. Avui, doncs, crec que no existeix encara aquest deure moral. Però el deure moral de fer les modificacions que nosaltres proposem, sí que considerem que el té la Generalitat amb el personal que ja tenia anteriorment.

Ja sabem, i nosaltres no volem amagar mai la realitat, que hi ha personal de la Generalitat que el seu treball efectiu no val 4,000 pessetes. Probablement hi ha personal de la Generalitat que el seu treball efectiu no val, no ja 4,000 pessetes, sinó que no val ni 2,000 pessetes, ni 1,000 ni 500 pessetes, i és perquè aquest treball efectiu no val res. El treball efectiu deu valer 4,000 pessetes, o no val res. Es tracta de personal que està d'una manera artificiosa dintre de la Generalitat; és a dir, personal que sobra perquè és personal purament paràsit, i seria una injustícia emprendre una campanya per una revalorització dels sous mínims del personal de la Generalitat si aquests sous mínims tinguessin de millorar-se per a tots, inclús pels que no treballen ni compleixen amb el seu deure. Però nosaltres considerem que la qüestió de redistribució, la qüestió pressupostària, l'hem de destriar d'una manera absoluta del que fa referència al compliment del personal. Si aquest Pressupost està mal fet, és culpa nostra, és culpa del Parlament. Si consignem en el Pressupost que nosaltres donem sous inferiors a 4,000 pessetes, serem nosaltres els qui procedim malament, perquè nosaltres proposem des del Parlament l'existència d'uns sous de misèria. Ara bé, si per qualsevol Conselleria de la Generalitat hi ha personal que no compleix, la culpa no és del personal, sinó que és del Conseller, que és el responsable del bon funcionament de la respectiva Conselleria. De manera que

són aquestes qüestions independents una de l'altra. Els deures del Consell Executiu, els deures del Conseller, com a cap superior del personal dintre de cada Departament, són la responsabilitat de què el personal compleixi i, sobretot, que no n'hi hagi massa, perquè si hi ha excés de personal aleshores sí que hi hauria interferència entre aquests dos ideals irreconciliables: l'ideal de què en una Conselleria hi hagi massa personal i l'ideal del Parlament de què el personal estigui ben retribuit. Per això diem que el Conseller ha d'ésser el responsable de què hi hagi tan sols el personal estrictament necessari i que tot el personal compleixi, i el Parlament ha de complir també les seves obligacions de no volguer votar mai cap sou que conscientment sàpiga per endavant que és un sou de misèria.

Tècnicament em considero incapacitat, a més a més tenint en compte que el temps de què disposem no és suficient per entrar en estudis de detall, per arribar a tots els recones del Pressupost. Per resoldre les dificultats que això representa, jo no m'atreviria avui, conscient de la responsabilitat d'aquest problema, a presentar una esmena global d'augmentar tots els sous inferiors a 4,000 pessetes, fins a aquesta quantitat de 4,000 pessetes. Però jo, demano el concurs lleial de tots els Consellers de la Generalitat perquè cada partida que trobin que humanament sigui modificable, que en justícia sigui modificable, si hi som a temps encara a fer la modificació dintre d'aquests Pressupostos semestral, la modifiqui. Si el Consell Executiu no em volgués complaure, si considera que no pot complaure la nostra pretensió, almenys voldríem que d'una manera més solemnia que l'altra vegada, i sobretot amb millor disposició de complir-la, ens fes la promesa de què en el vinent Pressupost no hi haurà cap sou de personal administratiu que sigui inferior a 4,000 pessetes.

El Sr. RIERA: Pot passar el mateix cas, el mateix que ara.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Si ens enganyen, això ja és superior a les nostres forces.

Estem en el debat de totalitat del Pressupost. Dintre de la Comissió, el senyor Conseller de Finances ens ha donat a triar entre fer un sol debat de totalitat o fer un debat de totalitat per a cada un dels Pressupostos parcials. Creiem que aquesta darrera és la bona doctrina; però nosaltres hem de dir quelcom de cada un dels Pressupostos que presenta el Consell Executiu; i temem que aquells senyors de ponent, que sembla que no reaccionin mai, arribi un moment que reaccionin i això faci que haguéssim de tancar el Parlament. Aleshores nosaltres ens quedaríem sense haver dit la nostra respecte els Pressupostos parcials; i per això, de la forma que galantment ens donava a triar el senyor Conseller de Finances, nosaltres triem la menys perfecta, o sigui, dir ara, tan breument com ens sigui possible, tot el que haguem de dir respecte el Pressupost, i després emmudir i esperar que el Consell de la Generalitat farà tot el que li sigui possible.

Respecte el Pressupost de Presidència, volem dir dues paraules respecte a una proposta, que ha estat feta per la Comissió en el Consell Executiu, de desglosar les partides corresponents a Presi-

dència de la Generalitat i Presidència del Poder Executiu, actualment confoses — nosaltres creiem que ben confoses —, però que en certs moments pot ésser que siguin destriades les dues funcions. I, aleshores, poden haver-hi dificultats en destriar les partides del Pressupost que corresponguin a cada una de les funcions. Nosaltres, des del primer moment, vàrem ésser partidaris de què el Pressupost es presentés destriat. Serem partidaris en el successiu de què hi hagi un Pressupost corresponent a la Presidència de la Generalitat i un Pressupost corresponent al Conseller Primer, al Conseller Delegat, o el que se'n digui, perquè en cada època es troba un nom diferent; però el que sí acceptem avui és la teoria que expressava a la Comissió de Pressupostos el senyor Conseller de Finances i que en els moments actuals potser és difícil, potser és innecessari arribar al destriament d'aquests dos Pressupostos. L'explicació que ens donava de què tractant-se de facultats delegades, en cada moment el que delega delegarà les partides que tingui per convenient, potser d'una manera teòrica és una explicació perfecta, però en la pràctica és una explicació, és un procediment molt propens a fregadissos. Nosaltres considerem que com procediment normal no seria perfecte que hi hagués un sol Pressupost de Presidència. Considerem que hi han d'haver dos Pressupostos de Presidència, però en l'estat actual de la qüestió acceptem el Pressupost de Presidència tal com ve presentat, però salvant les lleugeres esmenes presentades per la Comissió, sobre les quals insistirem si no són acceptades en el moment oportú.

Departament de Governació. (Com que l'ordre no afecta a les coses, aquí està desordenat, i en el mateix desordre que ho trobo jo podem comentar.) El Departament de Governació és el que ve amb una xifra global més quantiosa degut al traspàs de serveis d'Ordre Públic, i és el que nosaltres reconeixem que es fa més difícil aplicar la proposta nostra de què no hi hagi sous mínims inferiors a 4,000 pessetes. Es precisa-ment sobre això, sobre les partides d'aquest Departament, sobre aquelles que no insistirem en el moment actual perquè siguin portades a la quantia que nosaltres demanàvem. Però ja que estem parlant d'aquest Departament i com que afecta principalment a les xifres d'aquest Departament, ens volem permetre una observació, filla d'un curt debat que hi va haver a la Comissió de Pressupostos, del Conseller de Finances, respecte d'una solució que nosaltres considerem donada equivocadament pel Poder Executiu i que afecta a les retribucions del personal traspasat. Sembla que el personal traspasat de l'Estat — i no vull referir-me d'una manera exclusiva al personal del Departament de Governació, sinó a tot el personal traspasat per l'Estat a la Generalitat —, sembla que el personal que passava de l'Estat al servei de la Generalitat, comptant per endavant amb un dels articles fonamentals de la Llei de Traspassos de Serveis que obliga a la Generalitat que, com a mínim, respecti la situació econòmica d'aquell personal absorbit, i confiant també, potser d'una manera una mica alegre, però confiant la majoria del personal, que ja que la Generalitat té per costum, heretada

de l'antiga Diputació de Barcelona, heretada dels temps de la Mancomunitat, d'eximir de l'impost d'utilitats el seu personal, és a dir, pagar la mateixa Generalitat l'impost d'utilitats, el personal procedent de l'Estat havia concebut la il·lusió de què el seu traspàs a la Generalitat de Catalunya implicaria, com a mínim, almenys una millora de sou, una millora de retribució equivalent al descompte que els feia l'Estat en concepte d'utilitats. Nosaltres considerem que la menor quantitat de justícia social que pot fer la Generalitat quan absorbeix personal procedent de l'Estat espanyol, que el menys que pot fer és augmentar-lo amb un 10 per 100, que és el que ve a ésser, per terme mig, la contribució d'utilitats, és a dir, eximir-lo de la contribució d'utilitats, i precisament per personal que hagi de desempenyar dintre del funcionament de la Generalitat un paper actiu, potser activíssim. Aquesta retribució del 10 per 100 pot tenir de vegades efectes suficients per a tenir efectes favorables a la nostra posició. En el món, els homes, els homes que som de fons egoista, i ho som el 99 per 100 dels homes, ens movem sempre per interès econòmic. Els funcionaris públics són els herois de tots els treballadors, però també es mouen per l'interès econòmic, i aquest petit augment de retribució en el personal procedent de l'Estat, nosaltres el considerem indispensable per a l'esdevenidor econòmic i moral de Catalunya. Es per això que demanem al Consell Executiu que rectifiqui aquest criteri que considerem equivocat, i que, com a mínim, millori les retribucions del personal traspassat de l'Estat eximint-los de la contribució d'utilitats.

Hem arribat a Cultura. Jo lamento que no sigui aquí el senyor Gassol, el responsable directe d'aquest Pressupost, perquè volia fer alguns comentaris que seria potser ell el més indicat per a entaular diàleg respecte del Pressupost de Cultura.

Nosaltres tenim l'ambició, i dintre del Pressupost aquest comença a dibuixar-se la realització d'aquesta ambició, de què les funcions de la Generalitat no han d'ésser exclusivament les funcions legals, sinó que han d'haver-hi també funcions que s'extralimitin una mica de la legalitat, és a dir, que completin la legalitat. Es en aquest sentit que nosaltres considerem que la Generalitat té molt a fer per a fomentar, estimular, completar la cultura primària que d'una manera tan incompleta dóna l'Estat. Nosaltres considerem que aquesta funció és essencial, com a patriotes catalans i com a socialistes principalment. Sabem que quan els homes tinguin un nivell mig de cultura suficient, disposarem de les majories absolutes del país. Solament necessitem que tinguin cultura suficient perquè siguin dels nostres, i per això és que necessitem d'una manera indispensable que s'estengui cada dia més la cultura primària. És evident, però, que no és per interès de partit que, ara, propugnem aquesta solució, però l'interès de partit forma part també de l'interès que tenim en què això: que la cultura primària sigui completada en forma suficient. Algunes vegades que hem parlat d'aquest assumpte en aquest Parlament, el senyor Conseller de Cultura ens ha dit que no és deure de la Generalitat

l'estimular, el completar la cultura primària. És evident que no és un deure legal, però té el dret de fer-ho, com també té el dret de fer el Comitè del Cinema, la Institució del Teatre, excavacions a Empúries i subvencions a Associacions confesionals. Tot això no són deures de la Generalitat, són coses que la Generalitat fa per pròpia voluntat, d'una manera absolutament espontània, i nosaltres volem demanar que tota aquesta espontaneïtat, unes vegades sumptuàries, d'altres vegades artístiques, sempre de caràcter accessori, siguin dedicades d'una manera completa a estimular, a completar la cultura primària que d'una manera tan incompleta dóna l'Estat en col·laboració amb els Ajuntaments de Catalunya. Es més; nosaltres considerem que ja en aquest Pressupost de la Generalitat — i si no es fa en aquest s'hauria de fer en el vinent d'una manera inajornable — s'hauria de posar la primera pedra de l'absorció total de la cultura primària, que avui està en mans dels Ajuntaments, per la Generalitat. La Cultura primària és una funció estatal. L'Estat som nosaltres, i no ens hem de refiar mai de l'Estat foraster, que obrarà en contra nostre d'una manera sistemàtica, i és per això que nosaltres considerem que aquesta funció estatal...

El Sr. PRESIDENT: Es massa perillosa la forma d'aquestes manifestacions.

El Sr. RUIZ I PONSETI: No hi ha res de perillós, senyor President. Jo autoritzo a la Presidència per a que retiri del DIARI DE SESSIONS tot el que consideri perillós.

El Sr. PRESIDENT: No; està molt ben dit, però, en dir «nosaltres» es deu referir la V. S. a l'expressió col·lectiva de la sobirania popular.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Evidentment. Deia, senyors Diputats, que aquesta primera pedra de l'absorció d'aquesta cultura primària en mans dels Ajuntaments, quan menys de la part que està en mans dels Ajuntaments, tenim l'obligació de dibuixar-la a favor de la Generalitat. Aquí, molt aviat, se'ns plantejarà el problema— problema que haurem de resoldre nosaltres, perquè aquest sí que és dret i deure nostre de resoldre'l— d'arreglar les finances municipals; les finances municipals de tots els Ajuntaments de Catalunya —quasi bé m'atreviria a dir de tots els Ajuntaments del món— estan desarreglades, estan desnivellades, i és perquè els Ajuntaments han anat absorbint més funcions de les que els hi corresponen. Nosaltres hauríem d'atribuir als Ajuntaments, o bé més recursos en forma de contribucions, o bé els hauríem d'eximir d'alguns deures, i jo crec que eximir-los d'aquest deure de la cultura primària—que alguns dels Ajuntaments el compleixen d'una manera força irregular—és un dels primers deures de la Generalitat. Abans d'anar a completar els seus ingressos amb noves contribucions, hem de treure la cultura primària de mans dels Ajuntaments, i la Generalitat, abans de fer despeses de caràcter sumptuari, despeses de caràcter artístic—com la instal·lació, poso per cas, d'escoles de pintura del paisatge, cosa molt atenedible, cosa que deu ésser importantíssima per al progrés de la humanitat, però que indubtablement no és tant important com impulsar la cultura pri-

mària—nosaltres propugnem per a que aquesta solució que avui no som a temps de marcar-la en aquest Pressupost, vingui ja marcada i d'una manera intensa — no pas amb xifres minses, sinó d'una manera valenta—en el pròxim Pressupost de la Generalitat.

Parlant de Cultura, si volguéssim entrar en detalls, hauríem de parlar massa estona, i passarem a un altre departament.

El Departament d'Obres Públiques, aquí ve separat del Departament de Treball, i ens ha sorprès aquesta forma de presentació. Nosaltres teníem entès que a la Generalitat hi havia un Departament que es diu «Departament de Treball i Obres Públiques» i el Consell Executiu ens presenta un capítol 7.^è del Pressupost que diu «Departament de Treball» i un altre capítol 7.^è A. que diu «Departament d'Obres Públiques». Això considerem que mereix una explicació, perquè si hi ha un sol Departament no pot haver-hi dos pressupostos. En tot cas haurien d'ésser seccions diferents d'un mateix Pressupost, però crec jo que això deu ésser una equivocació, un error de la còpia del Pressupost. Del Departament d'Obres Públiques considerem que en els moments actuals no convé parlar-ne gens ni mica. D'aquest assumpte se n'està ocupant d'una manera activíssima la Comissió Mixta de Traspassos de Serveis. Com que sembla que la Comissió Mixta encara, a les hores actuals, continua els seus treballs, no em considero amb dret de parlar del Pressupost d'Obres Públiques.

Del Departament d'Economia i Agricultura, fet per un digníssim company nostre, l'amic Comorera, ho hem trobat tot bé. (*Rialles.*)

Departament de Sanitat. — Hem alabat que moltes coses que no es poden fer, vinguin al menys dibuixades—allò que nosaltres volíem veure dibuixat en el Departament de Cultura, quan menys l'ambició, la intenció de fer-ho el dia de demà—; i això sí que ho trobem en el Departament de Sanitat: una mena d'índex d'ambicions, de coses que volem fer i que no podem fer en el moment actual. Però varem tenir també una decepció parlant d'aquest Departament dintre de la Comissió. Una iniciativa generosa d'un digníssim company de Comissió, el doctor Ribes i Soberano, de voler restituir en el Pressupost una cosa que sembla que ja hi havia estat, una iniciativa, en marcar un propòsit d'instal·lació de sanatoris antituberculosos a Catalunya, va merèixer a dintre de la Comissió la nostra més gran adhesió. Considerem que, junt amb la cultura primària i tant important com ella, és guardar de la sanitat popular, és guardar de la sanitat amb caràcter general, l'extensió del flagell tuberculós — no sóc jo qui per glosar-la i tots el coneixem sobradament—. I si bé dintre del Departament de Sanitat no hi hem trobat coses a poder per a donar naixença a aquests sanatoris antituberculosos, allò ens tornava a fer pensar en l'escola de pintura del paissatge, allò ens tornava a fer pensar en les subvencions a les associacions confessionals, allò ens feia pensar en les coses que nosaltres en diem «despeses innecessàries», per a censurar altra vegada que el Poder Executiu no hagi tingut en compte aquesta premissa d'alguns membres de la Comissió, àdhuc

alguns de la majoria, de dibuixar la naixença de sanatoris antituberculosos a Catalunya.

No volem acabar — i desitgem acabar aviat perquè les condicions de la sala no es presten a treballar amb massa intensitat (*Rialles.*) — no volem acabar sense tocar un punt que ja va ésser debatut dins de la Comissió i respecte del qual nosaltres desitjariem també una promesa categòrica; i també aquesta vegada una promesa d'aquelles destinades a complir-se, del Poder Executiu. Em refereixo al desgavell gros que es troba a tots els Pressupostos, a tots els Departaments — i d'això no se n'eximeix el d'Economia fet pel nostre company (*Rialles.*) — respecte a desigualtats irritants entre el personal de categoria igual, tractat d'una manera absolutament desigual. Jo gairebé comprenc que els Consellers no s'hagin atrevit a entrar en aquest assumpte tan espinós, però sí que censuro que, havent-hi un acord ferm del Govern de la Generalitat de procedir ràpidament a l'estudi d'un Estatut de Funcionaris, que aquest Estatut de Funcionaris no s'hagi fet. Aquest Estatut de Funcionaris que ha propugnat que es faci ja d'una manera oficial el Govern de la Generalitat, sembla que està estancat, i no tenim el dret de fer callar sempre els funcionaris que es consideren víctimes d'un tracte desigual dient-los que un dia o altre es farà un Estatut de Funcionaris. Aquest Estatut de Funcionaris considerem que és absolutament indispensable. Si el Govern no té temps de fer-lo, que el faci fer a algú altre, però que es faci; és absolutament indispensable que estigui fet abans de l'aprovació del nou Pressupost, perquè sinó el nou Pressupost, en el que fa referència a retribució del personal, en els deures del personal i en els drets del personal, seria tan «olla» com és el Pressupost actual, i nosaltres desitgem que el Pressupost de la Generalitat sigui un Pressupost perfecte, i perquè sigui perfecte en aquest punt és indispensable que vingui precedit d'un Estatut de Funcionaris, ben pensat, i que jo m'atreiria a demanar, fent honor al pensament que indicava en començar la meua intervenció, que aquest Estatut de Funcionaris passi pel Parlament, no en forma de Llei de Bases, sinó en forma de Llei articulada.

El Sr. FARRERES I DURAN: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquest debat per a donar lectura al Decret de l'honorable senyor President de la Generalitat autoritzant el Conseller de Finances per a llegir un Projecte de Llei.

Presentació d'un Projecte de Llei sobre unes modificacions en els crèdits per a les despeses de la Generalitat durant el segon semestre del 1934

(Es dona lectura al següent:

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Finances i d'acord amb el Consell,

He resultat:

Autoritzar el Conseller de Finances per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei sobre unes Modificacions en els crèdits per a les despeses de la Generalitat durant el segon semestre del 1934.

Barcelona, 21 de juny del 1934. — Lluís Companys. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

(L'honorable senyor Conseller de Finances, des de la Tribuna de Consellers, dona lectura al següent Projecte de Llei:

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Realitzat per la Comissió de Pressupostos l'estudi del Projecte de Pressupost per al segon semestre del 1934 que ha de sotmetre's a la deliberació i aprovació del Parlament de Catalunya, han estat comunicades al Consell Executiu diferents modificacions, a l'objecte de què aquest, si ho creu convenient, realitzi en l'esmentat Projecte les variacions pertinents que donin lloc a un acord complementari de la Comissió.

Examinades les variacions que s'indiquen en el dictamen de la Comissió, s'observa que realment algunes partides han d'ésser objecte de modificació, i s'accepten les indicacions que en aquest sentit han estat formulades.

Altres, en canvi, per raons que afecten al propi Consell, no solament no poden acceptar-se sinó que han d'ésser rebutjades, i aquestes són les que fan referència als augmentos d'assignació dels honoraris dels Consellers i del Director General d'Administració Local.

La suggerència feta respecte de la supressió de l'Oficina de Material i Despeses menors, per amortització dels càrrecs i adaptació del personal a altres serveis, no implica, de moment, variació de cap mena en les xifres del Pressupost i caldrà estudiar-la detingudament.

Molt satisfactori seria pel Consell poder atendre la indicació d'augmentar la consignació per a les despeses del Patronat de la Universitat autònoma, digna de tenir-se en compte, i que en principi és acceptada, si bé per dificultats econòmiques del moment caldrà ajornar la seva realització fins a una propera oportunitat.

Quant als augmentos proposats per beques i pensions en el Pressupost de Cultura i per a desenrotllament de la Lluita Antituberculosa, en el de Sanitat, no hi ha inconvenient en acceptar-les íntegrament, tant més quan els esmentats augmentos poden cobrir-se, amb part, d'altres consignacions dels dits Pressupostos, que no caldrà invertir totalment.

I pel que respecta a altres modificacions, que obeeixen a necessitats d'índole benèfica i social, han d'acceptar-se igualment, tenint en compte que es tracta d'augmentos d'una importància mòdica, coberta també amb economies d'altres atencions.

Per totes les raons exposades, el Conseller de Finances, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Es modifica el Projecte de Llei autoritzant els crèdits per a les despeses de la Generalitat durant el segon semestre del 1934, en sentit de què les consignacions que a continuació s'esmenten, corresponents als Capítols i Artícles del Pressupost que s'indiquen, són objecte de les següents baixes i augmentos:

BAIXES

	Despeses
Capítol III. Art. 6. ^a :	
Assignació per residència al Jutge de Viella	6,750
Capítol VI. Art. 8. ^a :	
Comitè del Cinema	7,325
Capítol VI. Art. 9. ^a :	
Subvenció a la Mútua Escolar Blanquerna	3,750
Capítol IX. Art. 3. ^r (Sanitat) :	
Per coordinació dels serveis de Laboratori amb el Laboratori Municipal del Parc de Barcelona	20,000
Total	<u>37,825</u>

AUGMENTS

Capítol VI. Art. 5. ^a :	
Assignació del Director del Servei Meteorològic de Catalunya	1,000
Capítol VI. Art. 9. ^a :	
Subvenció a l'Ateneu Enciclopèdic Popular	500
Subvenció a l'Ateneu Politècnicum	500
Capítol VI. Art. 10 :	
Beques i pensions de les Comissaries de Girona, Lleida i Tarragona.	11,575
Capítol IX. Art. 6. ^a (Sanitat) :	
Per atencions de la Lluita Antituberculosa als Centres Sanitaris de Reus, Tarragona, Lleida i Girona	20,000
Cap. IX. Art. 3. ^r (Assistència Social) :	
Funcionament de l'Institut de Puericultura de la Gota de Llet	1,250
Refugi per a transeünts :	
Adquisició, conservació i reparació d'efectes diversos.	250
Neteja de l'edifici, desinfecció i rentat de robes	750
Adquisició de robes i reparació de vestuari	500
Per un mosso vigilant del refugi	1,500
Total	<u>37,825</u>

Barcelona, 21 de juny del 1934. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

El Projecte de Llei presentat passa a la Comissió corresponent.)

Represa de la discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat per al segon semestre del 1934

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Farreres i Duran.

El Sr. FARRERES I DURAN: Senyors Diputats: La Comissió m'ha fet l'honor, en l'absència del senyor Coromines, de què prengui la paraula per a contestar al meu estimat amic i company senyor Ruiz i Ponseti les lleus observacions que ha fet al Pressupost. Abans he de recordar que l'última vegada que des d'aquests escons vaig adreçar-me a la Cambra, defensant llavors la pròrroga d'un Pressupost ordinari, una pròrroga inexcusable perquè encara no s'havien realitzat traspassos de serveis que permetessin fer una adaptació com la que ara ha presentat el senyor Conseller de Finances, des dels bancs de la Lliga Regionalista, avui deserts, se'ns deia que acabaríem aquest any sense que vingués cap Pressupost, sinó que aniríem continuant amb les pròrrogues de sempre. Afortunadament, si hem de lamentar l'absència d'aquests senyors, avui podem venir nosaltres a recollir les paraules que ells deien aquell dia, per a contestar que la Cambra es troba davant la realitat d'un Pressupost que no és encara del volum que nosaltres voldríem, que no respon encara a tota l'organització que voldríem posar en els nostres serveis, perquè encara no són tots els traspassos fets, ni totes les valoracions realitzades. Però, no obstant, venim demostrant com d'una manera persistent, quieta, sense gaire soroll, nosaltres i el Govern sobretot anem elaborant tot aquell pla orgànic que havíem concebut en començar-nos a reunir com a Diputats de la Catalunya autònoma en aquest Parlament.

(Ocupa la presidència el senyor Serra i Hunter.)

Aclarit això, perquè encara que estiguin absents aquells senyors cal que nosaltres anem fent la nostra obra d'una manera sistemàtica per a poder afirmar les promeses que s'han complert, i també confessar el que no s'ha pogut complir; dit això, doncs, he de recordar al senyor Ruiz i Ponseti les primeres paraules que ha dirigit quan es referia a les manifestacions del senyor Coromines en la seva interpretació sobre l'article 73, i em permetrà, el senyor Ruiz i Ponseti, que no entri en el fons d'aquesta qüestió — per delicadesa, puix que el senyor Coromines és absent —, però he de remarcar que, no obstant, es sobreentén del nostre dictamen i ha quedat ben palesat en les discussions de la Comissió, i avui abundava en aquest criteri quan informava davant de la mateixa el senyor Conseller de Finances, que es poden fer dintre de cada article modificacions sempre que no alterin la suma total d'aquest article. Evidentment que nosaltres no podem desnivellar el Pressupost i que és necessari per qualsevulla augment, el nombre de vint Diputats, com a proposta inicial, l'informe de la

Comissió de Finances, i després el dictamen de la Comissió de Pressupostos i l'aprovació de la Cambra; però hem de sentar el principi que dintre de cada article les trasposicions de xifres poden fer-se mentre no quedi modificada la totalitat, i sempre que es tinguin en compte les atencions concretes de compromisos adquirits que no poden negligir-se de cap manera.

Els altres aspectes més concrets d'aquesta qüestió són ja de la incumbència de l'honorable senyor Conseller. He d'aclarir, no obstant, que quan diu: «el temps oportú», que remarca la Vostra Senyoria dues vegades, no vol dir temps oportú *sine die*, sinó que per temps oportú s'entén el que vingui durant el transcurs d'aquesta discussió, i la Comissió tenia el criteri de què quan vingui la discussió d'una partida o d'un article sobre el qual s'hagués fet una suggerència al Govern perquè vingui un Projecte de Llei, com el que ara acaba de llegir el senyor Conseller de Finances, modificant unes partides del Pressupost, llavors la Comissió mateixa hauria proposat per boca meua, o dels meus estimats col·legues, que es deixés pendent de discussió aquella partida o article i es passés a la següent, si la Cambra ho hagués acordat així, per tal de discutir-los, quan en el seu dia el Govern ho hagués traduït en un Projecte de Llei.

En quant a que la sobirania del Parlament, sobre pressupostos, ha d'ésser total i absoluta, evident. En bona doctrina democràtica es pot dir que el Parlament, en tots els països del món, tant si són de règim monàrquic, com republicà, la clau del Poder Executiu al té el Parlament, perquè en un moment o altre, el Poder Executiu s'ha de trobar davant del Parlament, perquè aquest, per mitjà d'un Pressupost, dona la forma viable de realitzar l'obra del Poder Executiu i el Pressupost, que l'aprova o el modifica la Cambra, és sempre la barrera amb que es troben tots els Poders Executius, i aquí es dona el mateix cas. Avui ens hem anat trobant amb pressupostos que, salvant lleugeres modificacions que la Comissió ha suggerit al Govern, i àdhuc el criteri del Govern, tenim el gust de veure que cada vegada nosaltres hem estat d'acord amb els pressupostos del Govern, perquè sabem que tot allò a que no ha arribat aquest Pressupost, no és per manca de voluntat del Govern, sinó perquè les disponibilitats de les nostres finances no permeten encara un Pressupost de major extensió. Aleshores la V. S. ha remarcat molt accentuadament la necessitat d'establir, com ja s'havia parlat en el primer Pressupost que es va presentar a aquesta Cambra i en el moment de les pròrrogues d'aquell Pressupost, de la necessitat del salari mínim, d'un sou mínim i decorós que no fos el salari de la fam. ¡Oh! senyor Ruiz i Ponseti, amb això crec que des de la V. S., passant pel Govern i arribant a tota la Cambra i fins a aquest que és l'últim membre de la Comissió, estarem tots d'acord; tots ho voldríem, i la V. S. sab com s'ha estudiat amb el major interès i ens hem trobat amb que, momentàniament, amb un Pressupost del poc volum d'aquest no pot fer-se. La V. S. ho ha dit, això representa 5.380,000 pessetes, perquè la Generalitat es trobava no sols amb els funcionaris administratius d'ella, sinó que es trobava

també amb els traspassos de peons caminers, guàrdies de seguretat, guàrdia civil i funcionaris encara de menor categoria, que li venien de l'Estat amb un salari insuficient, però amb la valoració segons aquells salaris que rebien. Vol dir això que no sigui just l'augment? No, és absolutament just i necessari i compartim el criteri de la V. S., però cal que les disponibilitats del Pressupost permetin aquesta elasticitat, i revisades i examinades les xifres, no sols no es trobava l'elasticitat suficient per a aquests 5 milions i mig en xifres rodones, sinó que no es trobava ni l'elasticitat suficient per a 1 milió i mig que pot representar el que afecta als funcionaris administratius, però nosaltres entenem que han d'ésser exactament iguals els funcionaris, administratius i tota altra índole de funcionaris, que hi cap potser una mica d'excepció en aquells funcionaris com els peons caminers que tenen una casa, llum franca, un hort que poden cultivar, i que per això pot haver-hi una petita diferència, però encara no massa, sinó que, en definitiva, han d'ésser tots augmentats. Aquesta és una aspiració de la Comissió, de tota la Cambra i del Govern — ho ha vingut dient en informar davant de la Comissió l'honorable Conseller de Finances —, és una aspiració que la sentim tots, però vol dir això que ha de quedar en aspiració tota la vida? No, i així com l'última vegada que parlàvem de pressupostos en aquesta Cambra jo afirmava, i afirmava el Govern amb més autoritat que jo, que vindria un Pressupost orgànic com el que ara es presenta, jo crec que es pot afirmar que el nou Pressupost vindrà amb tot això organitzat. De moment ja s'ha anat fent poc o molt, dintre de les mesures que ha permès el Pressupost, i jo tindrè el gust d'exposar-li a la V. S., en el transcurs del meu breu parlament, alguns casos concrets.

No obstant això, coincideixo amb el final del discurs de la V. S. de que cal un Estatut de Funcionaris, que és una cosa imperiosa fer aquest Estatut de Funcionaris. Sabem que és criteri del Govern el portar l'assumpte dels funcionaris a la Cambra, perquè aquest Estatut no solament és indispensable per a aquests efectes del salari mínim, sinó que convé per a la qüestió dels ascensos, per a les oposicions, per a les agregacions de personal, per a l'amortització de places, per tal d'estructurar bé els serveis administratius i els de tota índole que té establerts la Generalitat. Jo crec que no trigarem molt en discutir aquesta qüestió en aquesta Cambra, i aleshores segurament hi estarem tots d'acord i coincidirem en fer un Estatut de Funcionaris que respongui a les necessitats evidents de l'organització estatal.

Entrant en l'articulat, millor dit entrant per capítols, com ha fet la V. S., jo he fet aquí unes petites anotacions. La primera, sobre el Capítol I, que es refereix a la Presidència. La V. S. sostenia el criteri de què havia de venir desglossat el que pertanyia al Conseller Primer dintre de l'òrgan de Govern, i el que pertany a la representació del President de la Generalitat. Ja sap la V. S. que això fou objecte de discussió a la Comissió i es va arribar gairebé a un acord unànim, però, en devnitiva, resta sempre ben plantejat un precepte de l'Estatut que diu que serà sempre

total la delegació de funcions, i aleshores aquest perill que assenyalava la V. S., com que no es tracta de delegar el que vulgui cada vegada, sinó que la delegació té d'ésser total, ja desapareix en absolut, no existeix aquest perill de què el President de la Generalitat delegui unes funcions i se'n quedi d'altres, sinó que tot allò que li pertany com a Conseller Primer, com a membre del Consell Executiu, ho ha de traspasar en el mateix moment en què tingui la delegació. I ara, en el moment crític actual pel qual estem attraversant, potser no és oportú que vingui aquest desglossament, que potser hauria estat motiu d'estudi de la Comissió en una altra ocasió, però ara crec que ha d'ésser més adient mantenir la unitat de Govern, sense treure en un horitzó més llunyà la possibilitat d'una delegació de funcions, perquè el nostre President ha contret compromisos seriosos en aquesta Cambra, que dignament els mantindrà, i cal que en els Pressupostos ni remotament pugui fer-se quelcom que representi un canvi en aquest sentit, i per això la Comissió insisteix en mantenir que continuï encara per aquest Pressupost tot el que es refereix a aquest aspecte, i si un dia ve la delegació de funcions, aleshores ja se sap que ha d'ésser total la delegació i no hi cabrà altra mena de delegació.

En quant a Governació, ha assenyalat la Vostre Senyoria l'aspecte del descompte d'utilitats. Jo he de fer a la V. S. un aclariment, i és que en aquella suma, que potser és la més important del Pressupost, els guàrdies, els agents d'autoritat, no hi estan compresos en el pagament de l'impost d'utilitats. Es refereix purament i exclusivament a l'oficialitat. Aquesta oficialitat va entrar a la Generalitat, jo no sé si amb la illusió que la V. S. deia, de què en elegir el prestar servei a la Generalitat volia dir que immediatament la Generalitat abonaria les despeses que pogués ocasionar aquest tribut de les utilitats, però jo sé positivament, i així consta en les peticions fetes, que el fet de passar a la Generalitat, era amb els mateixos drets i els mateixos deures. Ara bé, que això afecta a poc personal, que el personal nou, que són la majoria, tampoc no els hi afecta, això que afecta a aquesta oficialitat, no pugui ésser objecte d'estudi quan es vagi ja a suprimir l'interinitat d'organització, d'equiparació, d'adaptació? Ah!, senyor Ruiz i Ponseti, jo no puc comprometre altra cosa que potser serà qüestió a estudiar i aleshores es veurà, ja que no tindrà la facultat Catalunya de poder suprimir l'impost d'utilitats, perquè és funció de l'Estat central, almenys si s'ha de mantenir el criteri de què la Generalitat aboni aquesta diferència. És una qüestió a estudiar, quan ja estiguin fets els traspassos i ja no tinguem personal que va adaptant-se, sinó que estigui feta l'adaptació total, per a poder anar a una estructura definitiva, d'una manera orgànica i per a tothom.

En quant a Cultura, comparteixo, no en els mots concrets dits per la V. S., però sí en el seu sentit, que hem de vetllar per l'expansió cultural, que hem de vetllar i hem de treballar per tot allò que per l'Estatut ens ha estat reconegut, creant centres d'ensenyament, des de l'ensenyament primari a l'ensenyament superior, amb aquell

programa que és postulat vostre i postulat nostre, de què la Cultura, de què el dret a la Cultura, sigui igual per a tots els ciutadans, que pugui tothom rebre no solament l'ensenyament primari, sinó també el superior i universitari; que cada un, vingui de l'estament que vingui, pugui arribar a cursar els estudis universitaris superiors, i no hi hagi altra diferència que la pròpia intel·ligència de cada ciutadà, de cada infant, i les ganes d'estudiar, i no aquella diferència irritant que ha existit fins ara, de què solament podien cursar les carreres superiors els homes que tenien vocacions d'herois o bé aquells a qui les famílies els hi pagaven les despeses.

Evidentment que totes aquelles altres coses que la V. S. ha assenyalat, de què per al Departament de Cultura hi han partides que moltes d'elles són insuficients, jo crec que és una noble aspiració, però fixi's el senyor Ruiz i Ponseti que també en el Pressupost s'hi dibuixa aquesta aspiració de què la Generalitat vagi creant els organismes i els centres de cultura que calgui. En el que deia la V. S. que això no pogués ésser funció municipal, he de contestar que no ho és pas. En distints casos els Municipis, com el de Barcelona, per exemple, han suplert ells les deficiències de l'Estat i la negligència de l'Estat en aquells llocs on s'han trobat amb manca d'escoles, amb infants que necessitaven escoles i el nombre d'escoles era insuficient, i aleshores els Ajuntaments han creat centres d'ensenyament i escoles primàries. I què voldríem més nosaltres que ficar dintre del nostre Pressupost tot això!; però ja sap la V. S. que funcionen avui admirablement controlades aquestes institucions, i per ara i tant no hi ha perill de què aquests centres municipals d'ensenyament desfoquin la seva orientació i, per tant, podem arribar encara en el curs d'aquest Pressupost a estudiar la manera com s'ha de fer a Catalunya aquesta organització total escolar que ha de dependre exclusivament del Departament de Cultura de la Generalitat. He de remarcar al senyor Ruiz i Ponseti que no hi ha en aquest Pressupost de Cultura subvencions de caràcter confessional, no! Mentre deïeu això, senyor Ruiz i Ponseti, jo repassava una per una les partides de subvencions. N'hi ha una, dues potser, que poden tenir una tendència que pogués fer creure que aquelles partides tenen una tendència confessional. Jo vull acceptar que així sigui, però m'excusa de parlar-ne la lectura del Projecte de Llei que ha fet l'honorable senyor Conseller de Finances recollint el criteri de la Comissió, en el qual se suprimeixen aquestes subvencions. Per tant, crec que la V. S. quedarà satisfeta; no hi ha subvencions de caràcter confessional de cap classe; si alguna podia semblar-ho, crec que quedarà suprimida, perquè tinc la certesa que el Conseller de Finances informará favorablement aquest Projecte de Llei, i la Comissió de Pressupostos també crec que informará en sentit favorable i que, per tant, quedarà suprimida.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Em permeteu una interrupció?

El Sr. FARRERES I DURAN: Amb molt de gust.

El Sr. RUIZ I PONSETI: A l'Econòmica d'Amics del País, el milloret que hi ha és de la Lliga; tot és de la Lliga cap avall.

El Sr. FARRERES I DURAN: Aleshores us diré que us referiu a un caire polític i no a un problema confessional, però també diré a la V. S. que sempre hi cap una esmena, que pot o no ésser acceptada per la Comissió, però que en definitiva potser és una qüestió de gentilesa que no es mereixen gaire.

El Sr. BRU I JARDÍ: Gens.

El Sr. FARRERES I DURAN: Gens, d'acord; però aquests escons han quedat buits, i jo crec que per la nostra part no ens hem d'entretènyer en clavar aquestes petites ferides d'una subvenció de 2,000 pessetes a uns senyors que han abandonat llurs escons i abandonen llur gent. Si la V. S. vol formular una esmena, podem tornar a parlar-ne, però ha d'ésser el Govern el que es dediqui, des del Govern, a donar aquestes petites ferides a entitats que sabem que estan integrades en llur majoria per adversaris nostres. El Pressupost no ha d'ésser un òrgan de partit, no ha d'ésser per anar un Partit contra un altra Partit, no ha d'anar contra ningú.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Doncs ja podeu donar per anunciada l'esmena.

El Sr. FARRERES I DURAN: Ja en parlaré, per tant, en el seu moment oportú, senyor Ruiz i Ponseti.

A Obres Públiques, la V. S. parlava de la distribució en dos pressupostos, deia. No, no són dos pressupostos, és un Pressupost, només que ve desglossat en allò que es refereix a les dues funcions que en aquell Departament regeix l'honorable senyor Conseller, perquè hem d'entendre que la distribució de les funcions de Govern és una facultat inherent al Poder Executiu. Si el Poder Executiu prejutja amb això una nova distribució, no ho sé, però com que és una facultat purament seva, pot venir així. També hi ve el Pressupost de Sanitat i d'Assistència Social, un Pressupost que no assenyalava dos pressupostos del Departament, sinó que cada capítol està ben acoblat al Departament del qual depèn, de manera que ve a ésser l'apèndix, millor dit, la continuació de l'anterior. Podria ésser, en tot cas, que per la forma com està redactat semblés que hi haguessin dos pressupostos; un defecte de redacció que la Comissió està disposada a esmenar si la V. S. el demostra.

Aquí hem observat també nosaltres que és insuficient el Pressupost d'Obres Públiques per a totes les necessitats que té Catalunya en el moment actual; calen moltes carreteres, calen escoles, hi ha una sèrie de coses a realitzar que, naturalment, la xifra migrada d'aquest Pressupost no fa concebre l'esperança que siguin de prompta execució, però nosaltres sabem perfectament que és criteri del Govern, que les primeres noves disponibilitats que pugui obtenir siguin dedicades a aquelles obres que manquen a Catalunya, tant per elles mateixes, perquè són una necessitat del nostre poble, com per donar feina a una sèrie de gent que a Catalunya necessita treballar i que potser no la podran obtenir d'altra manera que de les activitats que desenrotlli el Poder públic per a realitzar aquestes obres tan necessàries.

Quant al Departament d'Economia, en el qual la V. S. no hi ha trobat res, jo em permetré assenyalar-hi una petita anomalia de la qual ja he tingut l'honor de parlar-ne amb el senyor Conseller de Finances, i aquest comparteix el mateix criteri. Deu ésser un error de redacció del seu subordinat, però ens troben que mentre en alguns serveis el Cap té una remuneració, en altres serveis idèntics, iguals o superiors, no m'hi vull ficar, els Caps hi són amb un sou inferior. El criteri d'aquesta Comissió compartit per l'honorable senyor Conseller del Departament, és trobar la fórmula reglamentària, per tal de poder equiparar els sous d'aquests funcionaris que, en definitiva, si no estan equiparats ara no és més que per un defecte de redacció.

Quant a Sanitat i Assistència Social, el Pressupost del qual també veureu que està desglossat, us heu referit especialment a la lluita contra la tuberculosi, i veureu com hi ha una consignació de 400,000 pesetes, que també la judiquem insuficient, però és el principi d'una tasca. A més, hi ha subvencions a altres Sanatoris i a altres Entitats, subvencions que no són pas donades a la lleugera perquè en facin el que vulguin, sinó que donen dret a que la Generalitat pugui disposar d'allotjament per a uns malalts, d'un nombre determinat de llits per a aquests malalts. Això és una cosa incipient, d'un país que comença a estructurar-se, com el nostre. L'Estat havia tingut això en un abandó absolut; la xifra de 400,000 pessetes ens sembla a tots insuficient, però vol dir la decidida voluntat del Conseller i del Govern de continuar aquesta tasca que aquí queda assenyalada. A més, hi ha una esmena; la Comissió la va suggerir al Govern i aquest l'ha recollit, en aquest Projecte de Llei que ha llegit el senyor Conseller de Finances, d'una nova dotació a les antigues exprovincies per a que es pugui portar endavant amb més intensitat la lluita antituberculosa. De manera que la doctrina que la V. S. sustentava, ve a ésser compartida per tots nosaltres, perquè tant en l'obra del Govern, com en les modificacions assenyalades en el Pressupost, hi ve recollida.

Crec que no m'he deixat cap aspecte per a contestar a la V. S., fora d'aquells que són, naturalment, d'incumbència absoluta del Govern i que escauran més a l'honorable senyor Conseller de Finances que no pas a aquest Diputat que ara us parla, però al final del vostre discurs parlàveu d'un desgavell, i aquest desgavell jo no l'hi veig.

El Sr. RUIZ I PONSETI: No, he dit «olla».

El Sr. FARRERES I DURAN: Ni olla, menys encara. La V. S. sap perfectament que les antigues Diputacions provincials, cada una d'elles es regia autònomament, amb la poca autonomia, naturalment, que tenien les Diputacions, però cada una d'elles als funcionaris els feia llur Estatut, llur forma de reglamentació. Això ara hauria estat l'ideal que en un moment s'hagués adaptat ja exactament igual per tothom, però es va suggerir si calien rebaixes, si calien augments, quins serveis feien els de les extingides províncies, quins serveis feien els de Barcelona, i tot això no és cosa que es pugui improvisar, que es pugui estudiar en un dia, ni en mig any. Evidentment que això vindrà adaptat d'una manera

clara quan vingui l'Estatut de Funcionaris, perquè aleshores existirà per a cada servei una categoria, i dintre de cada categoria una sola estructuració.

L'objectiu de la V. S., que ara ha refermat encara, el trobo excessiu, perquè no depèn de la voluntat d'aquest Govern, ni d'aquesta Cambra, que vagin venint en el Pressupost aquestes totes les anomalies que hi havien als Pressupostos de les antigues Diputacions, algunes de les quals anomalies, moltes, vénen corregides ja i altres són en camí de corregir-se.

Aclarit això, jo només he de manifestar que, com he dit al principi, el Govern ha respost a la confiança que la Cambra li havia dipositat. Quan l'última pròrroga de Pressupost, el Govern deia a les oposicions, aleshores la Lliga Regionalista, avui absent del seu lloc, que ell portaria, i la Cambra ho discutiria, un Pressupost orgànic segons aquells traspassos i les valoracions fetes, que s'anaven dibuixant. Això s'ha complert; el compliment d'aquest deure per part del Govern, amb un Pressupost per la redacció del qual jo he de felicitar personalment i en nom de la Comissió l'honorable senyor Conseller de Finances, per l'acoblament que ha fet d'aquest Pressupost, per l'esperit que revela, ens fa concebre a tots l'esperança que quan el Govern vagi a redactar els nous Pressupostos per a l'any que ve hi trobarem completat aquest Pressupost i trobarem totes les anomalies, de les quals ara parlem, absolutament corregides. He dit.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti té la paraula.

El Sr. RUIZ I PONSETI: No pas per allargar el debat, sinó per insistir sobre un punt que considero molt essencial, és pel que desitjo rectificar breument.

Les paraules del senyor Farreres i Duran fan referència al que dèiem la distribució de Departaments. Ja sabem que en virtut del nostre Estatut Interior, la distribució del Poder Executiu en Departaments és una funció absolutament privativa del Govern de la Generalitat. Això, l'Estatut Interior ho diu d'una manera ben categòrica i a mi em va cabre l'honor d'oposar-me a aquest article quan fou l'hora de discutir l'Estatut Interior, perquè creia, i crec, que és una atribució excessiva, que d'ésser atribuïda tota íntegra al Poder Executiu, afecta massa al bon funcionament administratiu de l'Estat perquè sense consulta al Parlament pugui ésser feta una alteració en la distribució de Departaments. Però al Parlament li resta una garantia, i és la garantia del que és la clau de tot en el món, que és la clau de la Caixa. I com que el Parlament té la clau de la Caixa, perquè és ell el que ha de votar els Pressupostos, el Poder Executiu sols pot fer alteracions de Departament en quan li permetin els Pressupostos. És per això que jo considero perillosa aquesta designació de Departaments, perquè si ja està estructurat, si ja està contingut en el Pressupost, encara que no hi hagi assignació per Conseller, això ja sabem que s'arranja amb una senzilla transferència de crèdit. El Pressupost està

fet, i, per consegüent, el Departament està creat.

Jo he insistit principalment en el Departament d'Obres Públiques, perquè és un perill que voldríem veure evitat a Catalunya en el dia de la seva organització definitiva.

En quant a Sanitat i Assistència Social, tots considerem gairebé evident que han d'anar junts sempre els Departaments de Sanitat i Assistència Social. Respecte aquest punt, encara que en fer els Pressupostos vinguin ja delimitats, no veiem cap perill en aquesta delimitació, perquè els Departaments de Sanitat i Assistència Social, per la seva mateixa naturalesa, el més propi és que sempre vagin junts i el més probable és que no siguin separats. Però en quant al Departament d'Obres Públiques, sí que hi veiem perills, perquè estant agrupat al Departament de Treball, que és una agrupació absolutament arbitrària, d'activitats completament discordants que no tenen res que veure la una amb l'altra, és el més probable que el Govern es preocupi de separar del Departament de Treball, el Departament d'Obres Públiques, i en aquest moment és quan arribaria el perill que jo considero un gran perill estatal: el funcionament aïllat del Departament d'Obres Públiques.

Crec que un dels mals més grans que ha caigut sobre el món és el funcionament aïllat del Departament d'Obres Públiques, en tots els Estats moderns des de la Revolució Francesa cap aquí; els responsables dels augments de deute desmesurada, els culpables dels desgabells administratius de l'Estat, han estat els Departaments d'Obres Públiques. Jo voldria veure evitat a la nostra terra el perill de què hi hagi un Departament d'Obres Públiques que es constitueixi en una mena de capgròs de l'Estat, que absorbeixi tota l'activitat administrativa de l'Estat, i sembli que l'Estat al cap i a la fi sols sigui una peça del Departament d'Obres Públiques i tots els Departaments treballin perquè es construïxin obres públiques per a la major glòria d'aquest Departament.

Es per això, que essent les Obres Públiques, una part i no la més important, sinó insignificant de l'economia del país, cal anar amb molta cura abans d'estructurar d'una manera aïllada un Departament d'Obres Públiques, perquè sabem que tendeix fatalment a la seva hipertrofia, com ho prova el fet de què el Departament d'Obres Públiques és el pes mort que carrega damunt les finances de tots els Estats moderns.

Jo vull assenyalar aquests perills, perquè veig tal com està fet el Pressupost, que és l'únic moment en què el Parlament pot dir-hi la seva respecte aquesta estructura del Poder Executiu en Departaments, és l'únic moment que nosaltres podem aprofitar per a cridar l'atenció del Poder Públic sobre aquest perill que considerem molt gran.

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: L'honorable senyor Conseller de Finances té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Finances: No ens caldria contestar al parlament del senyor Ruiz i Ponseti en aquest debat de totalitat, després del

que en nom de la Comissió ja ha dit el senyor Farreres i Duran, si no fos perquè el senyor Ruiz i Ponseti ha adreçat al Consell el prec de donar a algun dels preceptes del dictamen sobre la Llei de Pressupost, una interpretació autèntica; i, naturalment, no seré jo que incorri en la indelicadesa de deixar sense contestació, una pregunta, un prec del senyor Ruiz i Ponseti.

L'article 73 de l'Estatut Interior diu que «no podrà ésser autoritzada la lectura d'esmenes al Projecte de Pressupost presentat pel Consell Executiu, que representin augments en les despeses previstes, si no van signades per vint Diputats», i en altres condicions que s'exigeix. A juí del Consell, la interpretació que ha donat la Comissió de Pressupostos és la bona. És certament una interpretació restrictiva d'aquest precepte; però en aquest cas, si el Govern tingués un altre criteri seria, en primer lloc, ésser més papista que el Papa, i això no creiem que sigui la missió del Govern de la Generalitat.

D'altra banda, atenent-nos sobretot a articles i preceptes que volen limitar, no les activitats del Parlament, no la sobirania del Parlament, però sí determinats abusos fets moltes vegades en moments de distracció del Parlament, la interpretació que creiem que ha de donar-se per altra banda, no fóra més que la literal; perquè parlem aquí del Projecte de Pressupost presentat pel Consell Executiu, i, per consegüent, no el podem fer equivalent al dictamen de la Comissió al Projecte presentat pel Consell Executiu. Si la redacció d'aquest article potser no és molt feliç, no és totalment encertada, penso que no és aquest el moment de discutir això.

Hi ha aquest precepte en l'Estatut interior i aquest precepte, a judici del Govern, s'ha de complir per tal com dóna garanties de que no podran ésser augmentades les despeses del Pressupost, mesura del Govern que sempre està bé i que ha d'ésser interpretada d'una manera restrictiva a judici del Govern.

Articles semblants s'han anat posant, especialment en totes les constitucions de postguerra, a conseqüència dels abusos que antics Parlaments havien fet de la facilitat d'augmentar els pressupostos de despeses i de crear al Poder Executiu veritables conflictes, perquè així com s'augmenten les despeses amb aquesta facilitat, no hi havia el mateix interès en augmentar els ingressos, sinó que moltes vegades anaven acompanyats aquests augments de despeses de reducció d'ingressos, amb la qual cosa el Pressupost es feia encara més difícil. No és estrany per això que en votar les Corts Constituents la Constitució de la República possessin també un precepte que el Parlament de Catalunya en funcions constituents en votar l'Estatut interior ha fet encara més sever i més exigent. L'art. 108 de la Constitució de la República diu simplement que «las Cortes no podrán presentar enmienda sobre aumento de créditos a ningún artículo ni capítulo del Proyecto de Presupuestos, a no ser con la firma de la décima parte de sus miembros».

Aquí es parla simplement del Projecte de Pressupostos i encara amb més facilitat es podria interpretar en el sentit que Projecte de Pressupost

és el dictamen de la Comissió, no com en el nostre Estatut interior en què es parla de Projecte de Pressupost presentat pel Consell Executiu. Així i tot, puc dir al senyor Ruiz i Ponseti que quan es va discutir el primer Pressupost de la República després de votada la Constitució es va interpretar aquest article, que és menys exigent que el nostre, en el sentit que calia aquest requisit d'un nombre de signatures dels Diputats per les esmenes i una votació de quòrum quan no vingués modificat pel Consell de Ministres, sinó que era deixar a la deliberació de la Cambra encara que fós simplement el projecte de la Comissió.

Es per això que el Govern entén que la interpretació que la Comissió de Pressupostos ha donat a aquest article és la interpretació bona i crec que no ens ha de doldre, senyor Ruiz i Ponseti, que sigui una mica severa la Comissió en la interpretació d'aquest article; i en això l'acompanya el Govern, perquè crec que tots el límits que es posin a les despeses són una cosa sana i beneficiosa per a la Generalitat i per tant per a Catalunya.

No vol dir això que es limiti poc ni molt la sobirania del Parlament. La sobirania del Parlament està per damunt del Poder Executiu i el Parlament és l'únic sobirà a Catalunya; però precisament perquè és l'únic sobirà moltes vegades en qüestions que demanen una cura especial, o perquè no sigui com esdevenia abans per la sorpresa d'una minoria en contra d'aquesta sobirania del Parlament, s'exigeix el requisit del quòrum, i no solament en aquest article, sinó en altres. De manera que no és que la Comissió i molt menys el Parlament hagi de limitar-se a adoptar aquella actitud admirativa davant dels projectes de pressupostos elaborats pel Consell Executiu a què es referia el senyor Ruiz i Ponseti, sinó que el Parlament pot imposar el seu criteri, pot modificar el Pressupost en la forma que cregui convenient; això sí, subjectant-se als requisits de l'art. 73, que, per altra banda, no signifiquen cap cosa difícil ni molt menys impossible d'assolir la signatura de vint Diputats, proposar els ingressos, l'informe de la Comissió de Finances i la votació definitiva.

De manera que aquesta és la interpretació que dona el Consell de Govern a l'art. 73 de l'Estatut Interior.

Es referia també el senyor Ruiz i Ponseti a una altra qüestió que demanava li fos contestada en nom del Govern, que és el temps de la presentació del Pressupost. Recordo que precisament en una de les primeres sessions, sinó és la primera, en la qual va comparèixer aquest Govern, va ésser el propi senyor Ruiz i Ponseti el que em va demanar si el Govern pensava presentar un Projecte de Pressupost o de pròrroga un o dos mesos abans a la seva entrada en vigor, en aquest segon trimestre que ara estem acabant, i jo demanava a la Cambra que dongués la seva opinió i si calia la seva aquiescència a l'opinió d'aquest Conseller, que era la següent: Els Pressupostos, diu l'Estatut Interior de Catalunya, que s'han de presentar abans del dia 1.er de novembre de cada any, o sigui que aquest precepte es refereix purament als Pressupostos anuals. No diu amb dos mesos d'anticipació, sinó aquesta fórmula de presentació abans del 1.er de novembre de cada any. Després,

en una disposició transitòria, fa una excepció pels primers Pressupostos de la Generalitat, i en virtut d'aquesta varem comparèixer nosaltres a la Cambra i deïem que si quan es tractava de pròrroga de Pressupost o de Pressupost parcial, podia el Govern beneficiar-se per aquest any 1934 d'aquella excepció continguda en la disposició transitòria, sempre en el ben entès que el Pressupost que havia de presentar-se per a l'any 1935 seria presentat abans del dia 1.er de novembre de l'any 1934.

Es per això que amb la conformitat de la Cambra, la pròrroga pel segon trimestre va ésser presentada no amb dos mesos, sinó amb un mes d'anticipació, i aquest Pressupost semestral ha estat presentat no amb dos, sinó amb un mes d'anticipació. Però aquesta, senyor Ruiz i Ponseti, és una cosa excepcional per aquest any 1934, en virtut d'una disposició també excepcional i transitòria de l'Estatut Interior de Catalunya. Això ja no es podrà repetir. A partir d'ara, i per tant, ja el Pressupost per a l'any 1935, haurà d'ésser presentat, l'any abans del dia 1.er de novembre d'aquest any, i en virtut d'aquesta interpretació restrictiva pel mateix Govern, que el Govern doni, les pròrrogues successives o Pressupostos parcials successius hauran d'ésser presentats, si se segueix aquesta norma, si és seguit el precedent que senta aquest Govern, amb dos mesos almenys d'anticipació.

Suposo que aquestes explicacions hauran satisfet i convençut plenament el senyor Ruiz i Ponseti.

Parlava també, comentant el meu parlament d'ahir, que després d'haver entonat un càntic — jo no me'n vaig adonar — a la descentralització de serveis, ho contradim amb les xifres del Pressupost en allò que fa referència a la situació dels funcionaris de les Comissaries. No, senyor Ruiz i Ponseti; això no contradiu en absolut la doctrina i el programa del Govern en el que fa referència a l'expandiment de la riquesa per tota la terra catalana i a ésser possible, i amb preferència, a les comarques que estiguin més allunyades de la capital, de Barcelona. Però respecte d'aquests funcionaris de les Comissaries, em cal manifestar a la Cambra que el criteri d'aquest Conseller i del Govern ha estat inspirat en el següent: Que no havent-se unificat per cap precepte orgànic i de caràcter general el sou i la categoria dels funcionaris procedents de les antigues províncies, de les avui Comissaries Delegades, creiem extraordinàriament perillós fer aquestes unificacions i modificacions en virtut d'una Llei de Pressupostos. Enteníem que això calia fer-ho per mitjà d'un Projecte de Llei especial, i quan no — i això creiem que és el més adequat — per mitjà de l'Estatut de Funcionaris.

Si no es fes així, es contradiria la tendència d'aquest Conseller en el sentit de què les qüestions de personal no es resolguin per una Llei de Pressupostos, sinó per una Llei especial, i prova d'això és que pendent de dictamen de la Comissió de Govern hi ha un Projecte de Llei de la plantilla d'Ordre Públic que no ha anat al Projecte de Pressupost fins que ha estat presentat en forma de Projecte de Llei especial a la Cambra.

A part de què contradiria aquesta norma, ens trobaríem amb anomalies com la següent, que va ésser la primera que vaig observar, inspirat per aquest desig que ha manifestat també el senyor Ruiz i Ponseti, en intentar rectificar poc o molt la situació d'aquests funcionaris de les Comissaries. En el primer intent de fer una certa unificació i una millora de les condicions d'aquests funcionaris, em vaig trobar amb tres que tenien una assignació diferent, tot i realitzant una mateixa funció i tenir la mateixa categoria, a cada una de les Comissaries de Girona, Tarragona i Lleida. Si s'hagués fet això, no s'hauria fet més que cometre una injustícia que al cap de poc temps hauria hagut d'ésser rectificada, i tots sabem que aquestes rectificacions són sempre fetes a costa del Pressupost. Hi havia tres funcionaris que tenien, si no recordo malament, les següents assignacions: A la Comissaria de Lleida 12,500 pessetes, a la de Tarragona 10,000 pessetes i a la de Girona 12,000 pessetes. De manera que ens trobàvem que uns mateixos funcionaris cobraven de 10,000 a 12,500 pessetes i llavors la tendència natural — perquè no podíem perjudicar els funcionaris que estiguessin en una situació superior — era igualar a tots a 12,500 pessetes; però, ah!, en fer això, en intentar fer-ho, em va ésser observat immediatament que el funcionari de Tarragona, que tenia solament 10,000 pessetes, precisament per això, tenia quinquennis dobles. I aleshores hauria passat, senyor Ruiz i Ponseti, que si els situo tots a 12,500 pessetes, hi hauria hagut dos funcionaris a 12,500 pessetes i quinquennis normals i un funcionari de la mateixa categoria, també a 12,500 pessetes, però amb quinquennis dobles; la solució venia en el pròxim Pressupost, o sigui posar quinquennis dobles als altres funcionaris que fins ara havien tingut quinquennis normals. I com que això representa una complicació i sempre un perjudici per al Pressupost de la Generalitat, vàrem fer que la categoria d'aquests funcionaris que no la tenen igual en virtut d'una regla general del Pressupost, quedés per aquest Pressupost semestral de la mateixa manera, però amb la seguretat, que crec que puc donar al senyor Ruiz i Ponseti, que d'aquí al primer de novembre, en què ha d'ésser presentat el pròxim Pressupost, vindrà a la Cambra l'Estatut de Funcionaris que desitja i que el Govern desitja tant com qualsevol altre senyor Diputat. Vindrà aquí, i puc afirmar més: que el projecte d'Estatut de Funcionaris està gairebé enllestit i penso que molt aviat podrem presentar-lo a l'examen i aprovació del Consell de Govern i que ben aviat podrà venir a aquest Parlament.

Es referia també el senyor Ruiz i Ponseti a la distribució del Pressupost de Presidència. Jo considero millor i més perfecte l'ordenació d'aquest Pressupost tal com ve en el projecte, a part les raons que ha donat el senyor Farreres i Duran, per una que espero que convencerà al senyor Ruiz i Ponseti. Trobo molt millor, més lògic, més perfecte des d'un punt de vista tècnic, que les funcions assignades a la Presidència siguin funcions de Presidència com a tals en el Pressupost, que no pas que distribuïm ja des d'ara les que han d'ésser de Presidència i les de Conseller Delegat,

perquè si ho fem tal com és en el projecte, en el cas de nomenar-se Conseller Delegat, no faria res més aquest Conseller Delegat que exercitar les funcions, realitzar els serveis, que són de Presidència, atribuïts a Presidència, i que en un moment aquesta delega. En canvi, si ho fem de l'altra manera, resultaria que mentre no hi hagi aquesta delegació, el President de la Generalitat faria funcions de Conseller Delegat, i trobo molt més lògic que el Conseller Delegat faci funcions de President, funcions executives de President, que no pas que el President de la Generalitat faci funcions de Conseller Delegat, i és per aquesta raó, a part de les que li ha indicat molt clarament i d'una manera convincent, a juí meu, el senyor Farreres, que crec que aquestes acabaran de portar al convenciment del senyor Ruiz i Ponseti que la distribució d'aquest Capítol I està bé tal com ve en el Projecte de Pressupost.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor President de la Generalitat.)

El mateix he de dir-li respecte a la distribució dels pressupostos per Departaments. Potser s'ha deixat portar una mica d'una maliança, que jo puc assegurar a la V. S., senyor Ruiz i Ponseti, que és absolutament infundada. Si ha vist la V. S. un capítol destinat al Departament d'Obres Públiques i un altre al Departament de Treball, no implica, en absolut, cap propòsit del Govern de que dintre de l'exercici d'aquest Pressupost hi hagi d'haver un Conseller de Treball i un Conseller d'Obres Públiques, com tampoc no significa que s'hagi de desdoblar l'actual Departament d'Assistència Social i Sanitat per a que hi hagi un Conseller de Sanitat i un altre Conseller de Sanitat.

La distribució per capítols l'hem feta més atinent la funció de cada Departament, els serveis que havia de realitzar, que no pas a la persona que hi havia al davant, el Conseller que el regia, i això per una raó òbvia i que es troba especialment en el moment de confeccionar els pressupostos. Crec que és absolutament indispensable que en la confecció dels pressupostos es pugui tenir tant a la vista com possible sigui una comparació d'allò que era un Pressupost passat i allò que havia d'ésser el Pressupost de l'avenir. Com més fàcilment es pugui establir aquesta comparació, més difícils es fan les habilitats, que gairebé diria que té obligació de tenir cada Conseller, d'augmentar, d'inflar si cal, el seu propi Pressupost. I si no es fa així, per serveis, sinó per l'acoblament actual que té, aquesta comparació esdevé molt més difícil, i amb aquesta dificultat m'he trobat en comparar el Pressupost del 1933 amb el projecte que ara està sotmès a la deliberació de la Cambra, perquè quan es va aprovar el Pressupost del 1933, l'acoblament de departaments estava fet en una forma distinta de l'acoblament actual, i, per tant, la dificultat, no diré que sigui insuperable ni molt menys, però no es presenta tant a la vista com en aquesta forma.

Prejutgem en això l'acoblament definitiu que han de tenir els departaments? En absolut, tot el contrari. Es més: jo no diré que volguem aquí impedir que es nomenin per uns serveis especials un Conseller nou o que se'n redueixi algun. Això

és una cosa que reconeixia el senyor Ruiz i Ponseti que està deixada al Poder Executiu per l'Estatut Interior i, per tant, als acords del Govern en cada moment cal atènyer-se; però és que hi cap encara una altra cosa de les que presumia o sospitava el senyor Ruiz i Ponseti, que és que en lloc d'una disgregació d'un Departament es vagi a un acoblament de distints departaments, i en aquest cas, fent-ho en la forma com ve en el Pressupost, això no es dificulta, sinó que, al contrari, es facilita. Es facilita extraordinàriament que el Departament de Treball, per exemple, pogués anar amb el d'Assistència Social — que em penso que hi havia anat — i el de Sanitat anés, per exemple, a Obres Públiques o qualsevol altra combinació; és a dir, que no anem a peu forçat de què la distribució actual de departaments l'hagi de determinar el Pressupost, sinó que, al contrari, aquest sigui només un moment, sigui només un temps en la manera de regir la Generalitat de Catalunya per mitjà del seu Poder Executiu. D'aquesta manera no prejutgem res en contra del Pressupost. Jo tinc més interès que la V. S., senyor Ruiz i Ponseti, en que no es creïn Consellers nous, perquè sé que la creació de departaments regits per un nou Conseller impliquen una sèrie de despeses de caràcter general que jo, que he de vetllar per l'austeritat del Pressupost, tinc un interès extraordinari que no esdevingui, i per tant puc donar-li la garantia i la seguretat al senyor Ruiz i Ponseti de que no s'ha fet amb aquella finalitat, sinó al contrari, per a donar una major facilitat i sempre una major flexibilitat en l'execució del Pressupost.

(Torna a ocupar la presidència l'honorable senyor Casanovas.)

I res més, sinó agrair al senyor Ruiz i Ponseti que des d'aquesta oposició governamental hagi facilitat amb el seu discurs i hagi il·lustrat les tasques de la Comissió, la qual suposo que es sentirà reconeguda per la col·laboració i l'aportació que representa el parlament del senyor Ruiz i Ponseti, i jo, d'una manera especial, no cal que li digui, ja que m'ha tractat gairebé amb la mateixa generositat que al seu correligionari senyor Comorera.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Breus mots, només per agrair al senyor Conseller de Finances la forma categòrica com ha tingut a bé contestar les preguntes que havia formulat al Consell Executiu. Naturalment que no em satisfà l'explicació en el sentit que dona a l'art. 73 de la nostra Constitució. La meua explicació era més generosa a favor del Parlament; l'explicació que dona el senyor Conseller de Finances és més restrictiva; però com que aquesta és la bona, com que aquesta és la que accepta la Majoria, jo naturalment també l'he d'acceptar i m'he d'atendre a aquesta explicació. De totes maneres, no és tan extraordinàriament restrictiva com era la que havia pretingut imposar el senyor Coromines dintre de la Comissió; quelcom hi hem guanyat, i d'això ens n'hem de felicitar.

També m'he de felicitar de la declaració categòrica del senyor Conseller de Finances de què l'estructuració del Pressupost en Departaments aïllats, dels Departaments que avui vénen agrupats, que no implica un propòsit del Consell Executiu de crear noves conselleries. Jo indicava el perill de crear com a Departament aïllat el Departament d'Obres Públiques. Quasi bé potser diria que és una mania la d'evitar aquesta creació; però jo em permeto recalcar d'una manera molt especial aquest perill, perquè conec perfectament els perjudicis que ha portat a tots els Estats la creació aïllada d'un Departament d'Obres Públiques. Si això només implica la possibilitat d'un reagrupament distint de Departaments, nosaltres estem encisats d'aquesta possibilitat. El Consell Executiu ha de tenir plena llibertat per a l'ordenació administrativa, això ho hem reconegut des del primer moment i només assenyalo que no ens deixéssim guiar per aquest perill de la creació d'un Departament d'Obres Públiques que sabem que implica grossos Pressupostos extraordinaris, grosses disbauxes de caràcter d'Obres Públiques i en darrer resultat deixa supeditada tota l'economia del país purament al ram de construcció. Això nosaltres ho voldríem evitar, i segons les paraules que d'una manera ben categòrica ha pronunciat el senyor Conseller de Finances ja està evitat. Quant als altres punts, estem completament d'acord; en unes coses vençuts, i en altres convençuts, i esperarem la discussió per partides per veure si en algun punt de detall podem encara tenir la sort d'introduir-hi alguna petita modificació.

El Sr. FARRERES I DURAN: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Farreres i Duran.

El Sr. FARRERES I DURAN: Només per a dir a la Cambra, i especialment al senyor Ruiz i Ponseti, que després del brillant parlament i dels clars raonaments que ha exposat a la Cambra el senyor Conseller de Finances, em crec excusat de rectificar i de contestar als altres apartats de la V. S. Crec que la Cambra s'estalviarà un discurs i no crec poder superar ni de bon tros el brillant parlament del senyor Conseller.

El Sr. PRESIDENT: Resta acabada la discussió de totalitat. Es va a procedir a la discussió per capítols.

El Sr. FARRERES I DURAN: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Farreres i Duran.

El Sr. FARRERES I DURAN: Tenint en compte que està pendent del dictamen de la Comissió de Finances i després, naturalment, ha de passar a la Comissió de Pressupostos, el Projecte de Llei que acaba de llegir el senyor Conseller de Finances, el qual pot implicar una modificació de l'articulat, doncs algunes de les primeres partides estarí afectades per aquest nou Projecte, em permetria pregar al senyor President que suspengui la discussió d'aquest dictamen.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn la discussió d'aquest dictamen.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de conservació del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya

(Són aprovats, sense discussió, els articles 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19.)

Article 20.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: La Comissió entèn que caldria afegir uns mots a aquest article i després dos o tres conceptes nous per tal que no quedi res fora de la Llei que pugui donar lloc a dubtes.

La redacció definitiva de l'article serà la següent:

«Article 20. Als terrenys on existeixin jaciments arqueològics, la Generalitat podrà fer excavacions, prèvia l'expropiació o solament la indemnització dels perjudicis que es puguin ocasionar. Els perjudicis seran indemnitzats d'acord amb les normes que fixaran els Reglaments. La incoació d'expedients d'indemnització de perjudicis, no podrà ésser causa de suspensió de les excavacions. Els propietaris de terrenys no cultivats durant més de tres anys, no tindran dret a percebre indemnització si la Generalitat acordés practicar-hi excavacions.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article amb la modificació proposada per la Comissió? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(Són aprovats sense discussió els arts. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 i 29.)

El Sr. PRESIDENT: Acabada la discussió de l'articulat. Resta la Llei pendent de redacció i votació definitiva.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió, sobre diversos articles de la segona part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya (Articles 209 a 244).
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió, sobre el Projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat per al segon semestre del 1934.
4. Votació definitiva de la Llei de conservació del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya.

(*S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit i set minuts de la vetlla.*)

